

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) nr 848/2012,**19. september 2012,****millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 (mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH)) XVII lisa fenüülelavhõbedaühendite osas****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrust (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ja millega asutatakse Euroopa Kemikaalide Agentuur ning muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93, komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 68 lõiget 1,

ning arvestades järgmist:

- (1) Ühenduse elavhõbedaala strateegiat käsitlevas komisjoni teatises nõukogule ja Euroopa Parlamendile ⁽²⁾ rõhutas komisjon, et tuleb vähendada elavhõbeda taset keskkonnas ja inimeste kokkupuudet elavhõbedaga ning pakkus muu hulgas välja eesmärgi vähendada elavhõbeda ringlusesse sattumist ühiskonnas elavhõbeda pakkumise, nõudluse ja elavhõbeda heite vähendamise teel ning elavhõbeda heite eest kaitsmise teel. Teatis vaadati läbi 2010. aastal ⁽³⁾.
- (2) Nõukogu on korduvalt kinnitanud, et ta järgib üldeesmärki kaitsta inimeste tervist ja keskkonda elavhõbeda ja elavhõbedaühendite heite eest, minimeerides ning võimaluse korral lõpuks täielikult kõrvaldades kogu inimtegevusest tingitud elavhõbeda sattumise õhku, vette ja pinnasesse. Sellega seoses rõhutas nõukogu, et kui on olemas praktiliselt rakendatavad alternatiivid, tuleks elavhõbedat sisaldavad tooted järk-järgult kasutuselt kõrvaldada, tehes seda võimalikult kiiresti ja täielikult, eesmärgiga lõpetada järk-järgult elavhõbeda kasutamine kõigis toodetes, võttes nõuetekohaselt arvesse tehnilisi ja majanduslikke asjaolusid ning teadusuuringute ja arendustegevuse vajadusi ⁽⁴⁾.
- (3) Elavhõbe ja selle ühendid on inimestele, ökosüsteemile ja elusloodusele väga mürgised. Suured elavhõbedaannused võivad olla inimesele surmavad, kuid isegi suhteliselt väikesed kogused võivad mõjuda väga kahjulikult närvisüsteemi arengule ning elavhõbedat on seostatud ka võimaliku kahjustava mõjuga südame-veresoonkonnale, immuunsüsteemile ja sigivusele. Elavhõbedat peetakse

ülemaailmselt püsivaks saasteaineks, mis liigub erinevates vormides õhu, vee, setete, pinnase ja elustiku vahel ning võib keskkonnas muutuda metüülelavhõbedaks, mis on kõige mürgisem vorm.

- (4) Määruses (EÜ) nr 1907/2006 on sätestatud, et kui liikmesriik leiab, et aine või sellist ainet sisaldava segu või toote tootmine, turuleviimine või kasutamine kujutab endast ohtu inimeste tervisele või keskkonnale ning et see oht ei ole piisavalt ohjutud ja et seda tuleks vähendada, koostab ta pärast Euroopa Kemikaaliameti (edaspidi „kemikaaliamet“) teavitamist toimiku.
- (5) Vastavalt EMP Ühiskomitee 14. märtsi 2008. aasta otsusele nr 25/2008, millega muudetakse Euroopa Majanduspiirkonna lepingu II lisa (tehnilised normid, standardid, katsetamine ja sertifitseerimine), ⁽⁵⁾ lisati määrus (EÜ) nr 1907/2006 EMP lepingusse.
- (6) Norra on koostanud viie fenüülelavhõbedaühendi – fenüülelavhõbeataadi, fenüülelavhõbepropionaadi, fenüülelavhõbe-2-etiülheksanoaadi, fenüülelavhõbeoktaanoaadi ja fenüülelavhõbeneodekanoaadi – kohta toimiku, millest ilmneb, et on vaja tegutseda Euroopa Liidu tasandil, et võidelda inimese tervisele ja keskkonnale avalduva ohuga, mida põhjustab selliste ainete, ainesegude ja toodete tootmine, kasutamine ja turuleviimine. Toimik on esitatud kemikaaliametile, et kemikaaliamet saaks algatada piirangu seadmise.
- (7) Teadaolevalt on kõnealused viis fenüülelavhõbedaühendit eelkõige kasutusel kui katalüsaatorid polüuretaanil põhinevates protsessides pinnakatete, liimide, hermeetikute ja elastomeeridega seotud rakendustes. Elavhõbekatalüsaatorid viiakse polümeeri struktuuri ja nii jäävad need lõpptootesse, kui sealt elavhõbedat või fenüülelavhõbedaühendeid teadlikult ei eemaldata. Ei ole teada, et polüuretaanil põhinevates protsessides oleks katalüsaatoritena kasutusel teisi fenüülelavhõbedaühendeid, mistõttu neid ei ole toimikus hinnatud.
- (8) Fenüülelavhõbedaühendite olulistsükli kestel eraldub keskkonda olulisel määral elavhõbedat, mis lisandub keskkonna üldisele elavhõbeda heitekoormusele. Keskkonnas fenüülelavhõbedaühendid aga lagunevad, mille käigus tekivad lagusaadused, sealhulgas metüülelavhõbe, mis on võrdväärselt probleemsed, kuna nad on püsivad, bioakumuleeruvad ja mürgised ühendid. Fenüülelavhõbedaühendite ainevahetussaaduste vastastikuse muundumise käigus võivad ainevahetussaadused levida kaugemale. Tekivad püsivad, bioloogiliselt kuhjuvad ja mürgised muundumis- ja lagusaadused, mistõttu tuleb heite ja

⁽¹⁾ ELT L 396, 30.12.2006, lk 1.⁽²⁾ KOM(2005)20 (lõplik).⁽³⁾ KOM(2010) 723 (lõplik).⁽⁴⁾ Nõukogu 15. märtsi 2011. aasta järeldus „Ühenduse elavhõbedaala strateegia läbivaatamine“, 4. detsembri 2008. aasta järeldus „Ülemaailmsed elavhõbedaküsimused“ ja 24. juuni 2005. aasta järeldus „Ühenduse elavhõbedaala strateegia“.⁽⁵⁾ ELT L 182, 10.7.2008, lk 11.

kokkupuute seisukohast käsitleda fenüülelavhõbedaühendeid kui püsivaid, bioakumuleeruvaid ja mürgiseid ühendeid. Seetõttu tuleks vähendada inimesi ja keskkonda mõjutavat heidet ja kokkupuudet, niivõrd kui see on võimalik.

- (9) Inimeste kokkupuude keskkonnas võib peamiselt toimuda toidu kaudu, kui toidus esineb fenüülelavhõbedaühendite lagusaadusi, sealhulgas metüülelavhõbedat. Metüülelavhõbe kuhjub elustikus eelkõige veekeskkonna toiduahelas, mis muudab eriti ohustatuks rohkesti kala ja mereande tarbiva elanikkonna ja loomastiku. Metüülelavhõbe, mis läbib kergesti nii platsentaarse kui ka hematentsefaalse barjääri ning võib pidurdada vaimset arengut isegi enne sündi, valmistab suurt muret laste ja viljakas eas naiste kokkupuute tõttu.
- (10) Kemikaaliameti riskihindamise komitee võttis 10. juunil 2011. aastal vastu arvamuse soovitatud piirangu kohta, võttes arvesse selle tõhusust keskkonnale ja inimeste tervisele põhjustatava ohu vähendamisel. Lisaks sellele tegi riskihindamise komitee kindlaks, et polümeeritootmise katalüsaatoritena võib kasutada teisi elavhõbeorgaanilisi ühendeid. Kuid nende ainete hinnangut ei ole toimikus esitatud.
- (11) Kemikaaliameti sotsiaalmajandusliku analüüsi komitee võttis soovitatava piirangu kohta 15. septembril 2011. aastal vastu arvamuse, võttes arvesse soovitatud meetme

tõhusust kindlaks tehtud ohtude vähendamisel, et saadud sotsiaal-majanduslik kasu ja selleks tehtud kulutused oleksid mõõdukooskõlalised.

- (12) Kemikaaliamet on esitanud riskihindamise komitee ja sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee arvamused komisjonile.
- (13) On asjakohane näha ette mõistlik ajavahemik, et asjaomased sidusrühmad saaksid võtta vajalikuks osutuvaid meetmeid käesolevas määruses sätestatud meetmete järgimiseks.
- (14) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 133 kohaselt asutatud komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub kahekümnenandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Määrust kohaldatakse alates 10. oktoobrist 2017.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 19. september 2012

Komisjoni nimel

president

José Manuel BARROSO

LISA

Määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisale lisatakse järgmine punkt 62:

„62. a) Fenüülelavlavhõbeatsetaat EÜ nr: 200–532-5 CASi nr: 62–38-4 b) Fenüülelavlavhõbepropionaat EÜ nr: 203–094-3 CASi nr: 103–27-5 c) Fenüülelavlavhõbe-2-etüülheksanoaat EÜ nr: 236–326-7 CASi nr: 13302-00–6 d) Fenüülelavlavhõbeoktanoaat EÜ nr: - CASi nr: 13864-38–5 e) Fenüülelavlavhõbeatsetaat EÜ nr: 247–783-7 CASi nr: 26545-49–3	1. Selliste ainete ning neid sisaldavate segude valmistamine, turuleviimine ja kasutamine on keelatud pärast 10. oktoobrit 2017, kui elavhõbeda sisaldus segus on vähemalt 0,01 massiprotsenti. 2. Sellist ainet sisaldavaid tooteid või toote osasid ei tohi turule viia pärast 10. oktoobrit 2017, kui elavhõbeda sisaldus tootes või toote osas on vähemalt 0,01 massiprotsenti.”
--	--